

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МОВИ ПІД ВПЛИВОМ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Макогон О.А.¹, Бабкін Ю.В.¹, Акіншин О.Г.¹, Новік С.А.¹,
Гусарова О.К.², Скорина О.В.³

¹ *Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», м. Харків,*

² *Державна гімназія-інтернат з посиленою фізичною підготовкою «Кадетський корпус», м. Харків,*

³ *Інститут фізики плазми ННЦ ХФТІ, м. Харків*

Доповідь присвячена деяким тенденціям у розвитку української лексики під впливом війни в Україні, яка розпочалася 24 лютого 2022 року. Кожен неологізм – це дзеркало явищ і подій, які переживає зараз Україна. Наприклад, “заукраїнити” виникло у відповідь на повномасштабну агресію *рашистів* проти українського народу [1]. Класичними орками поки вважають орків Джона Толкіна – спотворених ельфів, яких перетворив на темних створінь головний антагоніст, втілення всього зла у книжковому всесвіті. Тож армія окупантів в Україні назвали орками [2]. Одночасно відбувається “розконсервація” застарілих термінів та набуття ними нового змісту. [4]. Центр протидії дезінформації при Раді національної безпеки і оборони (РНБО) радив використовувати слова-шібболети [3]. Так, незважаючи на те, що навіть діти харківського “Норду” відрізняють за звуками “прильоти” від “виходів”, а на “Гертруде” молоді мами катають у візочках новонароджених Джавелін та Байрактарів, харків’яни будуть обов’язково будуть призначати зустрічі біля “градусника” або “на стекляшке”, пити чай в “Кулинах” та їздити на “ночної” на “барик” за “мастеркой на змейке”. Ідіоми з використанням назв країн – не новина. Зараз ми спостерігаємо за становленням нової формули – наприклад, “йти за російським кораблем”. Мова російської пропаганди стала мовою евфемізмів – “хлопок” замість “вибух”, добре відомі “бавовна”, “плили не в тому місці”. Актуальним напрямком мовних тенденцій є розвиток “військового” сленгу [4]. Комунікативна функція сленгу може ефективно застосовуватися як засіб захисту інформації. Способи утворення таких сленгових слів та виразів різні. Здебільшого використовуються асоціації.

Як висновок, можна зауважити, що найважливіший тренд – це загальне посилення позицій української мови, розширення її ареалу.

Література:

1. [on-line]: <https://www.urbandictionary.com>.
2. [on-line]: <https://nashformat.ua/authors/dzhon-r-r-tolkin-books>.
3. [on-line]: <https://www.rnbo.gov.ua/ua/Diialnist/5287.html>.
4. [on-line]: <https://osvitoria.media/experience/10-neologizmiv-yaki-porodyla-vijna-rosiyi-proti-ukrayiny/>.